

Принципи и методи на подбор за включване в плана за инспекции за предстоящата 2021/2022 учебна година

За осигуряване на оптимален обхват на инспектираните институции за предстоящата учебна година са приложени следните принципи и методи на подбор за включване в плана за инспекции:

1. метод „Анализ на риска“ – институции, получили незадоволителна оценка от инспекция през учебната 2020/2021 г.;
2. по вид на училищата - обединени училища;
3. териториален принцип – всички училища от 14 общини;
4. училища, участвали в апробирането на процедурите и инструментите за инспектиране през 2018 година;
5. доброволен принцип;
6. други: училища от София, участвали в проект „Иновативен модел за полицентрично инспектиране на мрежа от училища в България“.

1. Метод „анализ на риска“

Методът е част от процеса на управление на риска. Анализът на риска включва разглеждането на причините и източниците на риск, факторите, които могат да повлияят върху последствията и вероятностите от възникване на рискова ситуация. Рисковите фактори сами по себе си не означават, че детската градина или училището не предоставят качествено образование, но те увеличават вероятността това да не се случи.

За идентифицирането на рисковите фактори в преподаването и организацията на дейността на детската градина/училището се използват източници на информация, които могат да бъдат данни за минали периоди, натрупан опит, обратна връзка, наблюдение, анализи, експертна оценка. Анализът на въздействието на тези фактори допринася за определяне нивото на риска, което е решаващо за включване в плана за инспекции. Външната оценка е инструментът, с който се въздейства на рисковите фактори. Чрез инспекцията ще се установят приоритетите на въздействие върху риска и необходимите потребности от развитие, ще бъдат предоставени насоки за подобрене на определени дейности. Инспекторите ще подпомогнат екипа на детската градина/училището да управлява по-добре рисковите фактори и да минимизира техните последици, като предостави конкретни мерки и последователност на действията.

За прилагането на метода „анализ на риска“ Националният инспекторат по образованието разработва модел, съдържащ следните основни критерии:

- ✓ оценка от предишна инспекция;
- ✓ специфика на детската градина/училището (концентрация на деца и ученици от уязвими групи, разновъзрастови групи, смесени паралелки, с брой деца/ученици под

нормативно определения, дял на ученици, повторно записани в същия клас поради слаб успех и др.);

- ✓ ниво на образователни резултати и резултати от национални външни оценявания/държавни зрелостни изпити през последните 4 години;
- ✓ дял на завършилите средно образование спрямо общия брой зрелостници;
- ✓ информация за състоянието на детските градини и училищата;
- ✓ резултати от вътрешната оценка (самооценка) на качеството на образованието

Съгласно чл. 28, ал. 8, т. 4 от Правилника за устройството и функциите на Националния инспекторат по образованието и член 12, ал. 1 от Наредба № 15 от 8 декември 2016 г. за инспектирането на детските градини и училищата при незадоволителна оценка следваща инспекция се провежда от 6 месеца до една година.

По този метод са определени за повторно инспектиране 2 институции

2. Вид на училищата

След влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование е въведена нова образователна структура, част от която е нов вид училище – обединено. Създаването на обединени училища е начин да бъдат задържани в класните стаи повече младежи и девойки от малките населени места. Също така – начин за повишаване на качеството на образование и на атрактивността на училищата там.

През учебната 2020/2021 година за първи път е проведено национално външно оценяване в X-ти клас, който е последен за този вид училище. С инспектирането на обединените училища ще се проследи ефективността от промяната за по-пълен обхват и задържане на учениците и отражението, което има върху качеството на предоставеното образование.

По този метод са определени всички 61 обединени училища, които не са инспектирани до момента.

3. Териториален принцип

При прилагането на териториалния принцип са подбрани институции в тези общини, в които има обединени училища, като са обхванати всички училища на територията им. Водещ мотив при този подбор е да бъде оценено въздействието на факторите на средата и степента на влиянието има върху качеството на образованието в една и съща община.

Ще се оцени качеството на образованието в училищата в следните общини: Гоце Делчев, Гърмен, Симитли, Якоруда – област Благоевград; Лесичево, Пещера - област Пазарджик; Хисаря – област Пловдив; Борово – област Русе; Главиница – област Силистра; Димитровград – област Хасково; Каолиново и Каспичан – област Шумен; Тунджа – област Ямбол, община Вълчи дол – област Варна.

Общият брой на училищата, определени по този метод е 40.

4. Училища, участвали в апробирането на процедурите и инструментите за инспектиране през 2018 година и на доброволен принцип;

При изготвянето на първите критерии, индикатори и процедури за инспектиране съгласно ЗПУО през 2018 г. в различни по вид и големина училища и детски градини в няколко региона беше проведено апробиране, в резултат на което в съответствие с получените резултати и обратната връзка се коригираха апробираните инструменти.

Институциите, в които е проведено апробиране на инспекционния модел, не са получили оценка на качеството на образование, което предоставят. Училището, което желае да бъде извършена инспекция, също е било партньор при апробирането. Съгласно § 4 от преходните и заключителните разпоредби на Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти „първото атестиране на учителите, директорите и другите педагогически специалисти в детските градини и училищата при условията и по реда на раздел VIII "Атестиране на дейността на педагогическите специалисти" се извършва до една година след провеждане на първото инспектиране на институцията“. С извършване на инспекция посочените институции ще могат да приложат атестиране на педагогическите специалисти.

По този метод са подбрани 9 училища.

5. Училища от проект „Иновативен модел за полицентрично инспектиране на мрежа от училища в България“

За проследяване на устойчивите резултати от научените уроци за сътрудничество, самооценка, взаимно оценяване, активно приобщаване в процеса на оценяване на родители и ученици, споделяне на добрия опит в мрежа на училища в София, ще бъдат инспектирани училища, участвали в Проект за полицентрично инспектиране на мрежи от училища.

Училищата, определени по този принцип са 9

Общият брой на институциите, планирани за инспектиране през учебната 2021/2022 година е 150.